

6. Borgere i ressourceforløb

Gruppen af borgere i ressourceforløb udgør ca. 5 pct. af jobcenterets samlede antal borgere. I perioden 2. halvår 2018 – 1. halvår 2019 var der i snit 89 fuldtidspersoner i ressourceforløb. Grundet en indsats med øget og fremrykket brug af ressourceforløb forventes dette tal at stige de kommende år.

Et ressourceforløb bevilges til borgere, der har langvarigt (mere end to år) fravær fra arbejdsmarkedet, og som har komplekse problemstillinger og behov for en tværfaglig indsats for at kunne udvikle sine ressourcer. Formålet er at afklare borgerens ressourcer og muligheder. Målet er, at borgeren kan genindtræde på arbejdsmarkedet, oftest i et fleksjob. Alternativt bevilges borgeren en førtidspension. Med vores fremrykket brug af ressourceforløb er det forventningen, at afgang fra ressourceforløb tilbage mod det ordinære arbejdsmarked vil vokse. I dag er denne afgang på 18 pct., heraf 14 pct. til selvforsørgelse. Et ressourceforløb kan bevilges for et til fem år ad gangen¹.

Det er kommunens rehabiliteringsteam, bestående af repræsentanter fra jobcenteret, sundhedsområdet og socialområdet, der indstiller borgeren til et ressourceforløb. Indstillingen sker på baggrund af et møde med borgeren og en præsentation af borgerens sag. Jobcenteret træffer herefter den formelle afgørelse om bevilling af ressourceforløb.

Status for indsatsen

Jobcenteret har igennem flere år haft virksomhedspraktik som den primære og så vidt muligt tidlige indsats for borgere i ressourceforløb. Det har givet gode effekter. Omfanget af vores virksomhedsrettede indsats er dog desværre taget lidt af det seneste år. Generelt har andelen af ressourceforløb været lavere i Halsnæs end på landsplan og for sammenlignelige kommuner. Med vores ønske om at bruge ressourceforløb for flere borgere end tidligere, forventes forskellen dog at blive udlignet.

Hvad virker?

Erfaringerne fra evaluering af ordningen viser, at en tidlig virksomhedsrettet indsats, som oftest med mentor tilknyttet, er afgørende i relation til at udvikle borgerens ressourcer og skabe progression i ressourceforløbet. Indsatsen skal tilrettelægges i overensstemmelse med borgerens lægelige behandling og tage hensyn til borgerens skånebehov.

Herudover er afholdelse af samtaler ved behov en vigtig faktor for, at indsatserne i ressourceforløbet lykkes, idet der til stadighed er brug for motivationsarbejde og opfølgning på samt tilpasning af indsatserne, så de er i overensstemmelse med borgernes ressourcer.

Vores tilgang

Når rehabiliteringsteamet indstiller en borger til et ressourceforløb, peger teamet samtidig på forslag til indsatser og beslutter varigheden af ressourceforløbet. I Halsnæs Kommune er udgangspunktet, at forløbene er et-årige, og det er kun et fåtal af borgerne, der har behov for et ressourceforløb af over tre års varighed.

Varigheden afhænger af borgerens behov for indsatser. Hvis der fx er mange forhold, som skal udredes ift. psykiatrien, familien eller lignende, vil forløbet være længere end et år. Hvis borgeren

¹ Borgere under 40 år kan få flere ressourceforløb efter hinanden. Borger over 40 år kan alene få flere ressourceforløb, hvis de selv ønsker det og jobcentret vurderer, at det er relevant.

omvendt mere eller mindre kun mangler en afdækkende praktik, vil ressourceforløbet typisk kun være bevilliget for et år.

Tidlig indsats i de et-årige forløb

Allerede ugen efter, at borgeren har fået bevilliget et ressourceforløb, vil borgeren blive indkaldt til møde med den koordinerende sagsbehandler. Ved samtalen udarbejder sagsbehandleren i samarbejde med borgeren en indsatsplan. Udgangspunktet er de indsatser, som er aftalt ved mødet med rehabiliteringsteamet.

Såfremt borgeren er tildelt et et-årigt ressourceforløb, vil virksomhedskonsulenten typisk deltage allerede ved den første samtale. Formålet er, at borgeren allerede efter få uger kan komme til praktiksamtale på en virksomhed med henblik på opstart i en afklarende praktik hurtigst muligt derefter. Øvrige indsatser, fx i socialforvaltningen eller på familieområdet, sker parallelt med de beskæftigelsesrettede initiativer.

Virksomhedspraktikken vil have en varighed på typisk 13 uger, dog med mulighed for forlængelse op til 39 uger.

Med den nye beskæftigelsesindsatslov stilles der krav om fire samtaler indenfor de første seks måneder, hvilket – særligt i de længere ressourceforløb – vil bidrage positivt til at opbygge en relation mellem borger og sagsbehandler. Mulighederne for bedre at kunne tilrettelægge individuelle indsatser bliver dermed større.

I de kortere forløb, hvor borgeren er i virksomhedspraktik en del af tiden de første seks måneder, vil samtalerne foregå pr. telefon.

Efter seks måneder vil borgeren typisk have en samtale med jobcenteret hver anden måned – dog med en tættere kadence mod slutningen af forløbet, hvor praktikken og øvrige indsatser skal evalueres, og en opdateret rehabiliteringsplan skal forelægges rehabiliteringsteamet på ny med henblik på beslutning om videre forløb.

De længere forløb

De to- og tre-årige ressourceforløb er kendetegnet ved, at borgeren har brug for tungere sociale eller sundhedsmæssige indsatser. De længere forløb er bevilliget, fordi der fx er behov for større udredning i psykiatrien, behov for længerevarende familieindsatser, ansøgning om økonomisk tilskud eller ydelser, udredning af borgerens boligsituation eller tilknytning af støtteperson og misbrugsbehandling. Mange lægelige indsatser er dog sat i gang allerede inden ressourceforløbet bevilliges.

For disse borgere er der ikke altid samme mulighed for parallelle indsatser. Virksomhedspraktikken vil derfor typisk afvente fx en lægelig udredning eller lign.

Borgerne er meget skrøbelige, så deres virksomhedspraktik foregår typisk i et virksomhedscenter², hvor der er mulighed for at knytte mentor til. Mange har været i praktik før, men er fortsat ikke så arbejdsmæssigt afklaret, at de fx kan visiteres til fleksjob. Tidligere praktikker har måske ikke til fulde afdækket borgerens arbejdsevne og skånebehov, eller borgeren er ikke mødt frem i tilstrækkelig grad.

² Et virksomhedscenter er en virksomhed, hvor kommunen har en fast aftale om at betale virksomheden for, at en medarbejder påtager sig en mentorfunktion, når en borger er i praktik. Virksomhedscentre anvendes til borgere, der kræver særlige hensyn under praktikken.

I nogle tilfælde vil det iværksatte praktikforløb blive forlænget. Andre gange skal der en ny praktik til. Forløbene er kendetegnet ved, at de er tilpasset den enkelte og giver tilstrækkelig ro til, at borgeren kan være en aktiv medpart i forløbet.

Borgere i længere forløb vil som øvrige have fire samtaler de første seks måneder. Herefter holdes en samtale ca. hver anden måned, evt. med ekstra samtaler ind i mellem fx per telefon. Samtalerne er motiverende og hjælpende samtaler med fokus på, hvordan det går med borgeren og de forskellige indsatser, herunder om borgeren fx har ressourcer til flere eller færre timer i praktik. Indsatsplanen opdateres løbende med nye aftaler.

Så snart det via indsatserne er afklaret, hvilken vej borgeren skal efter endt ressourceforløb, forelægges sagen for rehabiliteringsteamet igen. Rehabiliteringsteamet kan godt tage stilling til næste skridt i sagen før ressourceforløbets udløb, hvis den er tilstrækkeligt afklaret. Dette sker jævnligt.

Det er generelt meget få, som bliver afsluttet til ordinært job. Typisk ender ressourceforløbet med en indstilling til fleksjob eller førtidspension.